

Læringsverkstedet

BARNEHAGER

ÅRSPLAN

2018-2019

Råholt

Vi får verdens viktigste verdier til å vokse

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven, 2005, § 1 Formål).

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

Formål med barnehagens årsplan

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes.

Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Rammeplanen påpeker at årsplanen er et arbeidsredskap for personalet som skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser.

Med utgangspunkt i rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Årsplanens funksjon

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehagelov i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet.

Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og pedagogiske arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen
- Synliggjør barnehagens fortolkning og realisering av rammeplanen
- Gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Innhold

Velkommen til Læringsverkstedet Råholt	4
Barnehagen vår.....	4
Barnehaegns Samfunnsmandat	5
Visjon.....	5
Barnehagens formål og innhold.....	5
Lek og danning.....	6
Demokrati, mangfold, likestilling, likeverd og bærekraftig utvikling.....	7
Livsmestring og helse.....	8
Barns medvirkning.....	8
Samarbeid mellom barnehage og foreldre	9
Foreldrenes medvirkning i barnehagens innhold og planer.....	9
Overganger	9
Fra hjem til barnehage.....	10
Fra småbarn til storbarn.....	10
Fra barnehage til skole.....	10
Vår pedagogiske virksomhet.....	101
Planlegging, dokumentasjon og vurdering.....	11
Et godt måltid	11
Bakgrunnsdokumenter	122

Velkommen til Læringsverkstedet RÅHOLT

Vi ser frem til et nytt og spennende år med fokus på lekende læring, samspill og mestring. Hver dag har vi hjerte for at hvert enkelt barn skal bli den beste utgaven av seg selv.

Barnehagen vår

Vi får verdens viktigste verdier til å vokse! Barna er fremtiden, og vi ønsker at de skal føle seg betydningsfulle når de er i barnehagen vår. Vi skal gi dere tryggheten om at vi tar godt vare på barnet ditt når det er i barnehagen. Barnet skal få lov til å leke og lære med alle sansene sine, få muligheten til å mestre, og få troen på at "jeg-er-viktig". Å gi barna gode opplevelser som setter spor i hverdagen og for fremtiden. Vi ønsker at når barna ikke lenger går i barnehagen, skal de kunne se tilbake på tiden sammen med oss og få det samme glimtet i øynene som barn får når de har det på sitt beste.

Læringsverkstedet barnehage Råholt ligger i tilknytning til boligfelt på Råholt og har gode naturområder i nærområdet. Barnehagen har natur som et stort fokus. Vi skal bruke naturen som utgangspunkt for fagområdene våre og på denne måten bli bedre kjent med naturen og få en bredere forståelse av den. Å være ute er både viktig og lystbetont for barna. Alle barna hos oss skal være ute minst en økt om dagen. Det pedagogiske gjennomføres på lik linje ute som inne.

Hovedsatsningsområdet for barnehageåret 2018 – 2019 er Relasjonskompetanse. Vi bygger her videre på de tidligere årenes satsningsområder som har vært anti-mobbing og lek.

Barnehagen vår er en flott 6-avdelings barnehage som åpnet i november 2010. Vi har 2 småbarnsbaser 0-3 år, en mellombase 2-3år og 3 storbarnsbaser 3-6 år. Den ene storbarnsbasen vår er en Friluftsbaser som har sitt eget «område» i skogen like ved barnehagen med lavvo og gapahuk. De er på tur cirka 4 ganger i uken. Gul base som er 2-3 års base har også satset i større omfang på dette med å være en Naturbase. De er på tur tre dager i uken på barnas premisser. Her lager de mat utendørs, sover under åpen himmel og gjennomfører det pedagogiske opplegget. De er også opptatt av å bruke naturmaterieell som pedagogiske virkemidler i hverdagen gjennom aktiviteter, lek, læring og kreative utfoldelser. Resterende baser har også et fokus på å bruke utearealet og nærområdet rundt barnehagen godt i forbindelse med lek og utforskning.

Barnehagen har en stor gymsal med klatrevegg, et lite vannrom, fellesrom for dukke og kjøkkenlek og verkstedrom for hvert fagområde. Inne på basene har vi laget spennende lekesoner som gjør at det blir innbydende å komme og leke her. Disse lekesonene er stadig under utvikling for at de skal kunne være interessant for barna.

Det pedagogiske ukeprogrammet bygger på faste temadager innen: språk - førmatematikk - kreativitet - natur & miljø - sosial kompetanse.

"Vårt mål er å skape en sosial læringsarena som setter gode spor" er et løfte vi i

Læringsverkstedet har til foreldre og foresatte for våre barn.

Vi får verdens viktigste verdier til å vokse! Barna er fremtiden, og vi ønsker at de skal føle seg betydningsfulle når de er i barnehagen vår. Vi skal gi dere tryggheten om at vi tar godt vare på barnet ditt når det er i barnehagen.

Læringsverkstedet er en privat barnehagekjede som eier og driver barnehager i store deler av Norge. I våre barnehager får barn et godt grunnlag for livslang læring – i kunnskap, vennskap, trygghet og glede. Vårt pedagogiske arbeid med barna bygger på lekende læring, samspill og mestring.

For mer informasjon om Læringsverkstedet og våre barnehager se vår hjemmeside:

<https://laringsverkstedet.no>

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven, 2005, § 1 Formål).

Visjon

Vi ser på barna som verdens viktigste verdier og det mest verdifulle vi har. Barna er verdens framtid. Vår visjon peker framover og viser vei for alt av arbeid i Læringsverkstedet:

«VI FÅR VERDENS VIKTIGSTE VERDIER TIL Å VOKSE»

I våre barnehager arbeider vi for at alle barn skal få et best mulig grunnlag for videre utvikling, læring og et godt liv. Vi ønsker at barna skal vokse i kunnskap og mestring, i trygghet og empati.

Våre verdier

Vi skal være «**Leken og ambisiøs**». Vi byr på oss selv og har det moro. Samtidig har vi klare mål og kraft til å nå dem.

Vi skal være «**Raus og tydelig**». Vi har takhøyde og frihet samtidig som vi har rammer og retningslinjer som gjør det trygt å være raus i møte med barn og foreldre.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering (Barnehageloven, 2005, § 1 Formål, 3. ledd).

Læringsverkstedets pedagogikk er vår fortolkning av innholdet i rammeplanen og ivaretar rammeplanens føringer.

Hvert barn er et unikt og verdifullt menneske som skal møtes med respekt og anerkjennelse.

Barnehagen bidrar til å danne et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse for barna i et demokratisk samfunn. Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og å sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskap, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. I følge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Disse er:

- **Omsorg og lek, læring og danning**
- **Vennskap og fellesskap**
- **Kommunikasjon og språk**
- **Demokrati**
- **Mangfold og gjensidig respekt**
- **Likestilling og likeverd**
- **Bærekraftig utvikling**
- **Livsmestring og helse**

For de fleste barn er barnehagen det første trinnet i utdanningsløpet. Barnehagen bidrar til å danne et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse for barna i et demokratisk samfunn. Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og å sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskap, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

Omsorg

I våre barnehager skal barn oppleve at de blir ivaretatt på en omsorgsfull og varm måte. De skal møtes av lyttende og engasjerte voksne som viser nærhet og innlevelse. Omsorg har en egenverdi og er nært knyttet til trygghet, oppdragelse og helse og preger hele barnehagedagen i Læringsverkstedet Råholt.

Personalet i barnehagen skal være der for hvert enkelt barn, vise omsorg, lytte, anerkjenne og løfte. Barna skal oppleve trygghet og tilhørighet i barnehagen. Vi skal være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg og sensitivitet.

Lek

Barn leker for lekens egen del. I lek uttrykker barn seg, og får nye erfaringer sammen med andre. Gjennom leken utvikler barn sosiale ferdigheter, empati og selvfølelse. Leken skal være den dominerende pedagogiske aktiviteten i barnehagen. Vi legger til rette for allsidig lek og varierte aktiviteter gjennom hele barnehagedagen. Barn skal erfare at lek og læring er morsomt.

Barnets naturlige måte å lære på er gjennom lek, kreativitet og nysgjerrighet. Vi lar oss begeistre og glede. Små barn aller mest. Leken har en verdi i seg selv.

Vårt løfte til barna i barnehagen er at "Jeg har hjerte for deg slik at du kan bli den beste utgaven av deg selv". Vi som profesjonelle, pedagogiske medarbeidere må jobbe planmessig og systematisk for å vite hvordan skal vi jobbe med vår barnegruppe og utvikle det enkelte barn best mulig. Vi må vite hva vi gjør og hvorfor vi legger til rette for ulike aktiviteter i løpet av en dag i barnehagen. For barn er ikke lek og læring en motsetning, - barn elsker å lære. Det er på hvilken måte vi tilrettelegger for aktivitetene som er av avgjørende rolle.

Leken er universell og har sin egen verdi. Barna bearbeider sine egne opplevelser gjennom leken. I samspill med andre barn bruker de forskjellige former for kommunikasjon og lærer seg viktige sosiale samhandlinger. Barnas positive lek og samhandlinger er med på å gi dem verdifulle erfaringer og en mestringsfølelse i samspill med andre barn.

I Læringsverkstedet har barn en lekende måte å tilegne seg erfaringer og ny kunnskap på. Barna behersker mange ulike typer lek og har derfor stort behov for å få utfolde seg i et miljø som gir rom for variasjon. De bærer med seg sine erfaringer, sin kunnskap, sine inntrykk og opplevelser, og barna bearbeider dette i leken. Barna ser mulighetene i miljøet og er aktive og kreative. Derfor er det viktig at personalet er med på å legge til rette for allsidig lek, at de verner om leken og bidrar med veiledning og rekvisitter for å videreutvikle leken.

Vi i barnehagen opplever at barna koser seg veldig ute i naturen, uansett vær og vind. De ser det positive med å være ute, og vi voksne er en viktig støttespiller for å gjøre dette til positive opplevelser. Vi lærer barna påkledningsmetoder som gjør at de skal holde seg varme og tørre, er aktive med barna, forsker og filosoferer med dem.

I naturen er det også mye gratis læring. Begrepene ligger på rekke og rad og det er naturlig å bruke språket aktivt i lek og lærdom i friluft. De for god kunnskap om sine interessefelter, får bruke sin egen fantasi og har et stort spillerom. Ved å tilbringe mye tid ute i det fri, dekkes automatisk de fleste grunnleggende målene hos barna. Sosialt samspill barna i mellom styrkes også ute i naturen. De bruker kreativiteten sin godt, benytter deg av det store «rommet», kommuniserer og skaper god lekearealer med hverandre på en meget god måte

Læring

Barn erfarer og lærer i alt de gjør av lek og aktiviteter, både egeninitiert og planlagte voksenstyrte aktiviteter. I våre barnehager legger vi vekt på at barna skal få brukt hele seg og oppleve gleden ved mestring. Barn er forskjellige og lærer på ulike måter. Vi legger til rette for allsidig læring hvor barna får bruke hele seg med kropp og sansesystem. Vårt motto er «La ikke barna være passive mottakere, men aktive deltakere». Gjennom voksenstyrte aktiviteter, grupper og lekegrupper skaper vi rom for læring og mestring. Gjennom leken får barna erfaringer de lærer av. De lærer av hverandre og vi er opptatt av at læringen skal være lystbetont. Gjennom leken blir læring gøy!

Danning

Danning er for hvert menneske en livslang prosess som handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Gjennom danning legges grunnlaget for allsidig utvikling.

Barna skal erfare at de er del av fellesskapet, og å oppleve at egne og andres bidrag til fellesskapet oppleves som noe positivt. Barna skal utvikle trygghet på seg selv og egen identitet. De skal få erfaringer og kjennskap til magiske ord som tusen takk, hver så god, så snilt av deg og lignende. De skal få kjennskap til positiv kommunikasjon mellom barn, barn og voksne. Gjennom hjerteprogrammet får barna erfaringer i forhold til selvstendighet, samspill og sosialkompetanse.

▪ Demokrati

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og få delta. Det er viktig at hvert enkelt individ har en opplevelse av at de blir møtt på deres nivå og ut i fra deres forutsetninger, bakgrunn og religion. Personalet skal møte alle barn med verdighet og anerkjennelse, vi skal benytte oss av mindre barnegrupper i hverdagen og engasjere oss i det barna brenner for og har av interesse.

▪ Mangfold og gjensidig respekt

Barn skal oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Barnehagen skal gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskapet. Vi er opptatt av ressursorientert tilnærminger ved at vi bygger videre på barnas egne erfaringer. Barnehagen skal bruke mangfold som er ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.

▪ Likestilling og likeverd

Barnehagen bidrar i danningen av barnas verdier og holdninger. Vi har fokus på at barn skal møtes som likeverdige individer, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, etnisitet, kultur, sosial status, språk og religion. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering.

Hvert barn er et unikt og verdifullt menneske som skal møtes med respekt og anerkjennelse.

Gjennom vårt egenutviklede hjerteprogram møter vi barna på det nivået de er og hjelper de til å utvikle seg til selvstendige individer med respekt for menneskene rundt seg. Gjennom hjerteprogrammet lærer barna om vennskap, og vi voksne er deltagende og veileder de i lek slik at det dannes vennskap og ett godt fellesskap både på basene og helhetlige i barnehage.

Alle baser har en fast dag i uka med hjerteprogrammet, som gjennomsyrrer hverdagen og det er på den måten vi jobber med kontinuerlig. Alle i personalet er godt kjent med dette og fremstår på den måten som gode rollemodeller som inkluderer alle rundt seg.

Vi er ute og ferdes mye i naturen siden vi er så nærme den. I naturen lærer barna å respektere både dyrene og miljøet. De lærer å ta vare på naturen og alt som lever i den.

I barnehagen er det flere ulike kulturer, og med åpenhet og nysgjerrighet i møte med disse, skaper vi rom for ett inkluderende fellesskap der alle har sin plass.

▪ Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barnets evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.

Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen. Vi har miljøuke ila året hvor vi har dette fokuset i hele barnehagen med tanke på forsøpling, nærmiljøet, ivaretakelse etc. Dette føres videre med oss mennesker og dyrene i fokus. Fokuset på «Hjerteprogrammet» og «Et godt måltid» inkluderer fokuset på ivaretakelse av seg selv og andre, samt dekke de grunnleggende behovene vi har.

Vi skal være mye ute med barna og barna skal bli kjent med naturen på et dypere plan enn ellers. Vi skal tilegne oss ulike kunnskaper om naturen, hvordan vi skal ta vare på naturen, dens betydning for oss og bruke naturmaterieell til å skape ting. Naturen skal også bringes mer inn i barnehagen og brukes på denne måten. Barna skal få bruke seg selv og fantasien sin til å lage god lek med hjelpemidler og konkrete fra naturen.

▪ Livsmestring og helse

Barnehagen skal bidra til barnets trivsel, livsglede, mestring og følelsen av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barnehagen skal gi barna utfordringer i et trygt miljø, og gi barn muligheter til å prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap.

Det er et stadig økt fokus rundt mobbing i barnehagen. Vi ansatte i Læringsverkstedet Råholt mener det er viktig å forebygge mobbing og fremme et godt læringsmiljø for alle barn og unge i barnehagen. Vi ønsker å ha et stadig fokus og gjøre en aktiv innsats mot mobbing i barnehagen. Vi skal sammen skape et godt grunnlag for sosial kompetanse, der alle barn skal føle seg sett og inkludert i fellesskapet. Vi skal forebygge og sammen skape et miljø der vi viser at mobbing ikke er greit. Vi skal veilede barn inn i positive samspill med andre barn.

I følge rammeplanen skal barnehagen bidra til at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskap når det gjelder kosthold, hygiene, aktivitet og hvile. I våre barnehager har vi fokus på måltidet i sin helhet og barna er aktive deltakere i hele prosessen med planlegging, tilberedning av maten, gjennomføring av selve måltidet og opprydding etterpå. Måltidet er for oss en arena for fellesskap og samspill, mestring, fine opplevelser og gode samtaler

▪ Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. Barnehageloven §3 og §3, grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr.1. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta (Kunnskapsdepartementet, 2017). For å oppfylle rammeplanens intensjoner krever det at barnehagepersonalet er lydhøre og anerkjennende i sin kommunikasjon med barna.

FNs barnekonvensjon er nedfelt i barnehageloven og skal sikre barns meninger blir hørt og tatt på alvor.

Hvert enkelt barn skal oppleve å bli sett, hørt, forstått og respektert av voksne som er av anerkjennende, tydelige og ansvarsfulle i møte med hvert enkelt barn og barn i grupper. Barn erfarer medvirkning og innflytelse når de får delta aktivt i dialog og samhandling med barn og voksne og deres på meninger og innspill bidrar til endring. Gjennom barnesamtaler og intervjuer får barna være med å planlegge og evaluere aktiviteter i barnehagens hverdag.

Barnehage hverdagen er styrt av planer som for hver dag skal gjennomføres, men når barna gir uttrykk for en annen interesse så følger vi barnets initiativ og barnet er selv med på å medvirke sin egen hverdag i barnehagen vår.

På småbarn innebærer barnets medvirkning at vi som voksne har evnen til å se hvert enkelte barns individuelle behov. Gjennom gode samtaler med foreldrene ved oppstart får vi et innblikk av barnets interesse. Og vi kan tilrettelegging for at barnet får utfolde seg i barnehagen.

Hos oss på storbarn kan medvirkning for eksempel være om barnet kommer med forslag til aktiviteter i samlingsstund, i hverdagens organisering av lek og gjennom at de får være ukens hjelpere.

Gruppeaktivitetene som gjennomføres daglig i barnehagen skal bygge på at den voksne skal være bevisst på å møte barna ut ifra dere forutsetninger og ønsker, skape aktiviteter som er

lærende og fører til mestring. Barna leker seg frem til erfaring og læring med at den voksne er bevisst på å undre seg og komme med kunnskapsinnspill for å skape mer læring.

Vi er opptatt av å se hvert enkelt barn og aktivt lese barnets kroppsspråk. Og vi arbeider hele tiden for at alle barn skal trives og føle seg trygge i barnehage hverdagen i lek, læring og danning.

Barn skal få ulike opplevelser gjennom lek, erfaring, tilknytning og innenfor ulike arenaer. Vi bruker nærmiljøet mye som støttespiller innenfor vårt pedagogiske arbeid i hverdagen. Barna får her medvirke, erfare, bruke språket, være i samspill, bruke sansene sine og delta på utforske miljøet rundt oss.

Samarbeid mellom barnehage og foreldre

Vi skal sammen skape en sosial læringsarena som setter gode spor er vårt løfte til foreldrene. Foreldresamarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

Samarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får innflytelse på barnehagens arbeid med å skape et helhetlig omsorgs-, leke- og læringsmiljø for barnegruppen.

Foreldre- medvirkning i barnehagens innhold og planer

I Læringsverkstedet barnehage Råholt skal alle foreldre bli møtt ved levering og henting, og en god dialog skal være grunnlaget. Vi uttrykker til foresatte at vi ønsker direkte tilbakemeldinger og beskjeder slik at vi kan imøtekomme deres ønsker og forventninger. Er det situasjoner som er uklare setter vi av tid til samtale slik at vi kan ha en god dialog utenfor selve hverdagen på basene.

På høsten gjennomfører vi Høstsuppe med barna hvor alle foresatte er velkomne til å spise sammen med oss. I desember har vi bakedager hvor barna kan ha med seg en fra familien til å delta. I forkant av påske gjennomfører vi påsketrokost for alle baser hvor foresatte spiser sammen med oss. FAU arrangerer julegrantenning og Sommerfest i samarbeid med barnehagen hvert barnehageår hvor familie og venner for barna deltar.

Utover dette har vi uformelle foreldresammenkomster som settes opp på månedsplanen basevis. I tillegg er vi opptatt av at foresatte kan ta seg god tid ved levering og henting om de selv ønsker dette – de skal føle seg velkommen. På foreldremøter oppfordrer vi og legger opplegget til rette slik at foreldrene kan få litt sosial tid sammen.- bli kjent, ta en kaffe, delta på quiz/spørreundersøkelser etc. FAU arrangerer også sammenkomster i forbindelse med foreldremøter som har til formål om at foresatte skal kunne bli bedre kjent med hverandre da de har barn i samme barnehage. Det arrangeres også akedag på vinterstid via FAU som både barn, foresatte og ansatte er velkomne på.

Su har fire planlagte møter ila året og har åpen dialog for flere om dette er nødvendig.

Foreldremøte arrangeres minimum to ganger ila barnehageåret, det samme med foreldresamtaler hvor vi er åpne for flere om dette er nødvendig/ønskelig. Styrer og pedagoger tilbyr veiledningssamtaler med foresatte om dette er ønskelig med hensikten med «til det beste for barna».

Dato	Hva
14.08.18, 21.09.18, 02.11.18, 28.01.19, 31.05.19	Planleggingsdager

September og mars	Foreldremøter
November og mars	Foreldresamtaler
September	Friluft arrangerer sosial dugnad på friluftsområdet

Overganger

En overgang fører til endringer i barnets rammer og rutiner. I Læringsverkstedet er vi opptatt av at barn og foreldre skal føle seg trygge, og alltid bli møtt av kompetente, varme medarbeidere.

Fra hjem til barnehage

Vi ønsker at barna skal få en rolig tilvenning når de starter i barnehagen. Dette gjør vi ved at barna i forkant av barnehagestart får vite hvilken base de skal gå på og hvem voksne som jobber der. Telefonkontakt med pedagogisk leder på basen, hvor foreldre kan få den informasjonen de trenger og de kan avtale å komme på besøk for å se barnehagen og møte barn som går der allerede og voksne de skal være sammen med når de starter.

En vanlig tilvenningsperiode varer vanligvis i 3 dager, hvor man kommer i barnehagen første dag sammen med foreldrene sine. Barnet er på basen sammen med en liten gruppe barn (når det er flere barn som starter likt, er det disse som er felles inne på basen med en eller flere voksne, før de blir kjent med andre barn). Første dagen er barnet i barnehagen ca 1 time. Dag nummer 2 er barnet i barnehagen noe lengre, er med på måltid og prøver å være mer på gulvet og at foreldre kan legge vekk ting i skapet, henge opp på knagger og lignende. Noen barn sover i barnehagen allerede denne dagen hvis de er trygge nok. Dag nummer 3 er dagen da barnet skal prøve å være mest mulig alene, men at foreldrene er tilgjengelig. Denne dagen ønsker vi at barnet også sover i barnehagen og spiser matpakkemåltidet før man reiser hjem. Etter dette er dialogen med foreldre viktig i forhold til hvordan dagene er for barnet. Mange barn reagerer på å starte i barnehagen og synes det er vanskelig. Dette merker foreldre på barnet og vi i barnehagen ser hvor trygg barnet er på basen. Dialog mellom foreldre og ansatte er meget viktig de første 2 ukene barnet går i barnehagen. Det er viktig at man tar individuelle avgjørelser og følger barnas tempo. Enkelte barn tar det noen uker før de er trygge nok til å ha fulle dager i barnehagen.

Fra småbarn- til storbarnsavdeling

I Læringsverkstedet er vi opptatt av at barnet og foreldrene alltid skal føle seg velkommen og møtt på deres forventede nivå med forståelse og aksept. Overgangen fra småbarnsbase til storbarnsbase er for mange barn og foreldre en milepæl. Ingen barn er like og behovene ved overgangen er derfor individuell. Vaner, forutsigbarhet og trygghet er viktig for en god tilvenning og noen barn trenger en lengre tilvenning enn andre.

Tiltak vi gjør for å få en god overgang fra småbarnsbase til storbase er:

- Barn og foreldre får vite hvilken base barnet skal begynne på innen mai.
- Formelle og uformelle besøk på basen i løpet av våren.
- Muligheter for besøk tilbake til småbarn.
- Barnet involveres med hensyn til «innflytting» i nytt skap/garderobe
- Lang og god tilvenning fra når vi vet barna skal over. Forkommer «besøk» og at det er med en trygg voksne fra den basen barnet allerede går på.

Fra barnehage til skole

Vi samarbeider med foreldre og skole for å sikre at barna er forberedt på skolestart.

For våre «skolestartere» har vi en intensjon om å gjøre det siste året i barnehagen litt spesielt.

De skal oppleve den avsluttende tiden i barnehagen som spennende, utfordrende og en tid hvor iveren etter å erobre nye kunnskaper skyter fart.

Vi har skolegjengen hvor barna får ulike erfaringer knyttet til skolestart. Vi har mye opplegg i forhold til samarbeid, mestring og trygghet i grupper. De har ulike oppgaver knyttet opp mot lystbetont læring der det varieres mellom blant annet teoretiske, matematiske oppgaver og praktiske oppgaver. Vi snakker mye om forventninger til skole og snakker mye om hvordan det blir.

«Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen» (Rammeplan, 2017).

For å sikre at barna skal oppleve en trygg overgang er vi på tilbudssiden når det gjelder besøksdager i andre barnehager dersom ett eller to barn skal begynne på en skole for seg. Dette er for å legge til rette for samspill, vennskap og gjenkjennelighet i skolesammenheng. Vi har overgangsskjemaer vi fyller ut i samarbeid med foreldre og sender inn til de ulike barnehagene. Her står det en del om hvilke interesser barna har, hva de mestrer og er gode på.

Vår pedagogiske virksomhet

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke å handle systematisk i det pedagogiske arbeidet. Barnehagen er forpliktet til å begrunne, planlegge, vurdere og dokumentere at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehageloven rammeplanen.

Dokumentasjon

Rammeplanen fastslår at dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet inngår som en viktig del av barnehagens arbeid. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Vurdering

Det pedagogiske arbeidet skal vurderes – det vil si beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Systematisk vurdering legger grunnlag for utvikling av barnehagen som en lærende organisasjon.

Det gjøres kvartalsvis evalueringer av det pedagogiske treet og våre måleparametere.

Vurderingene i barnehagen blir gjort ut ifra dokumentasjon og evaluering som er blitt gjennomført, som beskrevet ovenfor. I tillegg har vi kartlegging innenfor hvert felt i hverdagen som belyses via rødt, gult og grønt lys hvor det belyses hva vi skal og bør jobbe videre med fra dets ståsted.

Vi gjennomfører Brukerundersøkelse hver høst hvor besvarelsen blir jobbet med på ledermøter, basevis og på foreldremøte på våren. Medarbeiderundersøkelse blir gjennomført på våren. Ut ifra hver av disse undersøkelsene utarbeides det en tiltaksplan for videre arbeid.

Et godt måltid

Rammeplanens fagområde **Kropp, bevegelse, mat og helse** er en del av selve stammen i vårt pedagogiske konsept og inngår derfor som del av innhold og arbeid med alle våre fem fagtema.

Læringsverkstedets barnehager skal være en arena hvor barn får oppleve matglede og matkultur. Vi har i samarbeid med Ryfylkekokken Frode Selvaag og Arne Brimi utviklet «Et godt måltid». Gjennom «Et godt måltid» har vi også fokus på et sunt og variert kosthold, norsk kulturtradisjon og en hyggelig atmosfære. Barna er aktive deltakere i hele prosessen med planlegging, tilberedning av maten, gjennomføring av selve måltidet og opprydding etterpå. Måltidet for oss handler om mer enn bare å spise. Måltidet er en arena for fellesskap og samspill, mestring, gode

opplevelser og samtaler. Dette er en del av hvert enkelt barns dannelsesprosess og bidrar til utvikling av barnas sosiale kompetanse.

Konseptet fullkostbarnehage er noe som har blitt veldig godt mottatt fra brukerne våre. Vi ser da at dette er et tilbud som er ønskelig, noe som fungerer og er positivt for både barn og voksne. Vi fortsetter da med fullkost og bygger videre på satsing rundt selve måltidssituasjonene, barnas medvirkning på dette og selve maten som serveres. I forbindelse med måltidssatsningen

sentralt i Læringsverkstedet har alle barnehagene en matansvarlig som får opplæring innenfor dette som skal praktiseres videre til personalet i barnehagen for at måltidet skal bli mer av opplegget vi gjennomfører i det daglige sammen med barna. Her får vi tips om hva vi kan lage, hvordan vi skal ligge opp opplegget slik at barna skal kunne være med på selve matlagingen og hvordan vi skal se dette opp imot fagområdene vi jobber med. Mat er spennende for barn, det er lærerikt på mange arenaer, mye nytt og det og kunne delta på slike «voksenaktiviteter» i smågrupper på kjøkkenet er stas. Utover dette skal vi også jobbe med selve måltidet som en god læringsarena for barna. Måltidet skal være i en setting hvor det er positivt for barna, de skal bli sett, møtt, ro i omgivelsene, samspill og dialog med personalet og de andre barna. Måltidene i barnehage har en stor betydning som sosial og kulturell arena i hverdagen. Måltidene har en betydning for møtet mellom barn og mellom barn og voksen. De gir en strukturert ramme for samspill og dialog.

Vi har nå 2 matansvarlige i Læringsverkstedet Råholt og det er satt av mer tid i hverdagen for planlegging og gjennomføring av dette emnet. Vi har kommet godt i gang, men dette er prosesser som krever tid og organisering for at til slutt skal komme dit hvor vi ønsker å være.

Bakgrunnsdokumente

Lov og forskrifter

- Lov om barnehager (barnehageloven) (2005)
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)

Læringsverkstedets dokumenter

- Verdiplattform
- Veilederen «Vår pedagogikk»
- Handlingsplan mot mobbing i barnehagen
- Virksomhetsplan

Veileder fra Kunnskapsdepartementet

- Fra eldst til yngst, overgang barnehage-skolen (2008)

Veiledere fra Utdanningsdirektoratet

- Håndtering av kriser og sorg i barnehagen (2014)
- Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat (2013)
- Barns trivsel – voksnes ansvar, veileder om forebyggende arbeid mot mobbing i barnehagen (2012)

Lenker til aktuelle hjemmesider

- [Læringsverkstedet](#)
- [Regjeringen/Kunnskapsdepartementet/Barnehage](#)
- [Utdanningsdirektoratet/Barnehage](#)
- [PBL - Private barnehagers landsforbund](#)